

Frågor till politikerna på Demokratitorget den 5 och 6 september

6/9 (M) Mikael Johansson och Anna Tenje från Moderaterna

Utfrågare: Olof Thedin och Åke Svensson

Inledning (max 5 min)

Välkomna till Demokratitorget, planerat och genomfört på initiativ av Växjö Forum, Naturskyddsföreningen och Tankarnas trädgård. Växjö forum har bildats för att få till stånd ett bättre samtal om förändringar i Växjö stad med omland. Idén med Demokratitorget har varit att under tre veckor här samtala om angelägna frågor, inför valet. Bl. a sjukhuset, simhallen, konsten i staden, konsthallsfrågan, ny teaterbyggnad, naturen i staden, trafiken mm, mm. Nu har vi en timme på oss, så ju kortare svar desto fler frågor hinner vi med.

Växjö Forum har publicerat två vitböcker om en om simhallsfrågan och en om sjukhusfrågan. Första frågan:

Har ni läst dem?

Ja, har läst var sin.

Mikael sjukhusfrågan, Anna simhallsfrågan

Nästa fråga, nu när ni står här på Demokratitorget i slutspurten av valrörelsen:

Vad är demokrati?

Vad är medborgarnas roll i demokratin?

Tycker ni att demokratin fungerar bra i Växjö kommun? I regionen?

Vi är inte en diktatur. Demokratin fungerar. Valet på söndag är det finaste i demokratin. (rösträtten).

Vi har en representativ demokrati. Vart fjärde år lämnar medborgarna över mandatet till politikerna att fatta viktiga beslut. Med det sagt har medborgarna och medborgardialogen har en superviktig roll för att hålla demokratin levande.

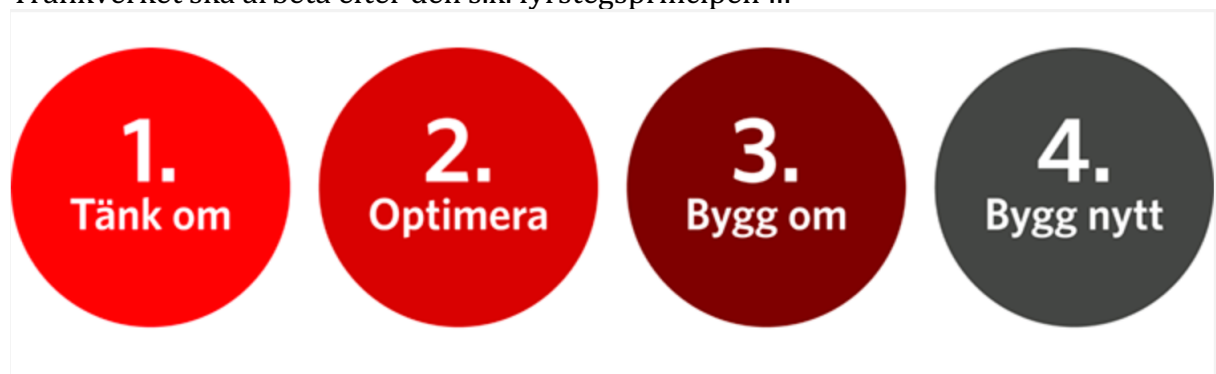
Medborgardialogerna viktiga, men samma typ av folk som kommer till Demokratitorget.

Vi behöver bredda oss, nå unga, nya medborgare och barnfamiljer.

Medborgardialogerna behöver bli mycket mer levande.

Om CLV flyttas vad händer då med den tomten? Där borde både Växjö forum och andra komma med i en medborgardialog.

Trafikverket ska arbeta efter den s.k. fyrstegsprincipen ...

Är det en bra princip, som borde tillämpas på alla viktiga investeringsbeslut?

M: Ja, just därför har vi följt den vad gäller sjukhuset. Började för många år sedan och titta på våra lokaler bygga om L-huset, tittade på hela CLV, tvår hur ser framtidens sjukvård ut, varje verksamhet tittat på framtidens... (lång utläggning). Och landat i att det bästa alternativet som är att bygga nytt.

A: Kanske kommit till några till steg, efter 2003. Cirkularitet och andra aspekter. Gått igenom de här stegen t.ex. när det gäller nya skolan i Lammhult. Så jobbar vi hela tiden.

Det leder oss osökt in på

Vården och sjukhusfrågan

Primärvården är den mest kostnadseffektiva och också bäst lämpade vården för de flesta av våra medborgare. Socialstyrelsen fastställde nu i, vår, en medicinsk riktlinje om 1 allmänläkare per 1100 personer.

Vill ert parti uppfylla detta? Om inte, varför?

Svår fråga. Allt hänger på, men vad finns för funktioner runt omkring som kan avlasta. Vi uppfyller det redan dag i vissa VC (Ingelstad & Lammhult). Inget hindrar att man gör det. Problemet är att det saknas allmänspecialister. Om våra specialister tycker att det är psykologiskt viktigt att sätta ett mål är vi beredda sätta det målet. Men vi är inte beredda säga att det är ett krav idag. Skulle vi göra det idag skulle ungefär 60 % ha en fast läkare, de andra inte någon läkare alls.

Finansieringsplanen för det nya sjukhuset bygger bl a på besparingar (700 miljoner) i primärvården. **Kommer ditt parti att stå bakom dessa besparingar i primärvården under nästa mandatperiod, eller kommer ditt parti att stå bakom nya pengar till primärvården, i likhet med vad många andra regioner gör?**

Tre saker. 1) Det är ingen besparing och 2) det gäller inte primärvården. Det är en myt som har fastnat. Nära vård behöver vi införa annars klarar vi inte av vården, för lite pengar, för lite personal. Om vi idag har en omsättning på 7 Mdr ökar den till 10.7 Mdr till 2030 om inget görs. Men om vår handlingsplan genomförs tror vi att vi kan bromsa utvecklingen, så i stället för en kostnadsökning med 3,7 Mdr kommer de bara öka med 3 Mdr. Alltså ingen besparing. Vi tillskjuter fortfarande 3 Mdr till sjukvården, om vi lyckas genomföra åtgärderna. Också viktigt: Det är inte primärvården enbart. När det gäller de 700 miljonerna pratar vi om HELA sjukvården. Exempel: prostatacancer behandlas med grön laser i stället för hyvling så att patienten kan gå hem samma dag. Det är nära vård. Vi kommer alltså fortfarande tillföra 300 milj, men bromsa kostnadsökningarna med 3,6 % om året hela tiden till 2030.

Finns det en övre gräns för vad ett sjukhus i Råppe får kosta? Om ja, var ligger den gränsen?

Nej, så kan du inte säga. Vi måste först se vad det kommer att kosta. Ingen kan säga en siffra. Beror på vad som ingår i priset, hur ändras skatteintäkterna, ränteläget, driftskostnaderna... Driftskostnaderna får inte vara högre än intäkterna. Det är det viktiga.

Att flytta hela sjukhusverksamheten till ett helt nytt sjukhus utanför stan betyder att all utrustning måste finnas på det nya sjukhuset när man flyttar dit. **Vad kostar inventarier och utrustning till det nya sjukhuset? Den kostnad som skall adderas till byggkostnaden.**

De är redan inräknade i de 7,9 miljarderna. Medicinteknisk utrustning har avskrivningstid på 7 år. Vi förbereder detta. Försöker anpassa tiderna så vi inte ska behöva flytta mer än nödvändigt. En av strålningskanonerna kan behöva flyttas och står då stilla i ca 6 mån stilla.

Är den stora investeringen i Ljungby en sådan sak som går att stryka, om kostnaderna för nytt sjukhus här rakar i höjden?

Nej, båda behövs. Om Ljungby skulle läggas ner räcker inte Växjö/Räppe till.

Hur mycket anser ni att det går att låna?

Omöjligt säga, beror på ränteläget. Swedbank sa igår att de tror att det är normalt 2024. Vi räknar inte med att låna något innan 2024.

Anna: Vore tjänstefel att inte ta hänsyn till det som sker omvärlden. Att måla in sig i ett hörn hålla fast vid en uppfattning vore fel.

När ska ni att regionen ska börja anpassa kostnaderna till den kostnadsutveckling som anges i investeringsbeslutet? (Dvs sänka från nuvarande ca 5 procent till 2-2,5 procent)

Under den här perioden klarar vi att hålla 3,6% i snitt i nettokostnadsökning. Vi ligger bättre till nu: 0,2 %

Anser ni att den kostnadsutvecklingen är förenlig med den vård kronobergarna förväntar sig?

Frågan är hur kvalitén utvecklas, det är det viktiga. Köerna hör hit. Vi har kortat köerna mest av alla under pandemin.

Förre landstingsdirektören i Kronoberg Lennart Rydberg har sagt: "En djup lågkonjunktur samtidigt som eller strax efter ett bygge skulle få närmast katastrofala konsekvenser, för regionens ekonomi" Vi är nu på väg in i en lågkonjunktur.

Håller ni med Lennart Rydberg?

Nej, det offentliga ska bygga i en lågkonjunktur, för att det är lägre priser och för att stimulera ekonomin i regionen.

A: Handlar väldigt mycket om skattekraftsutvecklingen/skattekraften. Dimper den blir det ett bekymmer.

Civilekonomen och förre skattedirektören Marcus Turesson har sagt: "När inriktningsbeslutet togs hade regionen negativt eget kapital d v s skulderna var större än tillgångarna. Dessutom har regionen en av Sveriges högsta regionskatter. Lasarettet i Räppe kommer i praktiken att vara belånat till 100 %. Regionens skulder är större än regionens tillgångar!"

Håller ni med Marcus Turesson?

Nej, de siffrorna stämmer inte, även om man lägger in pensionsåtagandena har vi ett positivt eget kapital på 1,9 Mdr. Vi har pensionsavsättningar för pengar intjänade före 1999, men utöver dom har vi ett eget kapital på 1,5 mdr, och det kommer att växa eftersom vi inte behöver göra några pensionsavsättningar till den här summan framöver. Det har vi inte gjort de sista 10 åren. Man gjorde en 1999 sedan har de inte behövts för de har vuxit. Vi har sedan jag tillträdde avsatt 200 milj per år i fyra år som lagts på hög. Nu behöver vi inte avsätta mer för nu är det tillräckligt med pengar. Möjligen behöva fylla på lite efter 2035. Det kommer finnas ungefär 3,5 mdr att använda till sjukhuset.

Regionfullmäktige har beslutat om ett nytt sjukhus i Räppe. Men detaljplanen är överklagad och byggkostnaderna skenar

Om detaljplanen inte vinner laga kraft, om sjukhuset pga rådande konjunktur och världsläge blir för dyrt, hur ser er plan B ut?

Byggkostnaderna skenar inte. 75 % av ökningarna är med i kalkylen. Priserna börjar sjunka nu på trä och stål. Priserna far upp och ner.

Plan B är något av de andra tomterna, men inte CLV.

Trafikfrågan

Ska klimat-, miljö- och folkhälsomålen nås måste biltrafiken minska kraftigt och snabbt. Minst med 8% per år för att klara klimatmålet, fick vi lära oss på mötet om *Framtidens transporter*.

I en utredning som Trafikverket och Växjö kommun tagit fram tillsammans, konstateras bland annat att biltrafiken måste minska även om staden växer, att potentialen för att förändra färdmedelsfördelningen är god men kräver stora insatser, och att det bör vara möjligt att kraftigt öka cyklandet.

Står ditt parti bakom ståndpunkten i utredningen att biltrafiken i Växjö måste minska, även om staden växer?

Vi har Sveriges minskade stadskärna i förhållande inv.antal. Vi blir fler men stadskärnan inte större, → trängselproblematik. Oavsett om vi skulle få fler kärnkraftverk och annan fossilfri el för elbilar skulle vi få trängsel. Då viktigt komma ihåg två saker. Vi har en stor landsbygd inkl mindre tätorter, där kan inte bussen gå stup i kvarten. Biltrafiken kommer att finnas kvar. Men sådana som jag som bor 2-3- km från centrum bör kunna ta cykel, bussen eller gå. Vi jobbar också på att barn och ungdomar ska kunna cykla till fritidsaktiviteter

Vad bör kommunen/regionen i så fall göra för att minska biltrafiken och ändra färdmedelsfördelningen?

Jobbar med att bygga ut cykelvägnätet, en bit kvar. Jobbat med bussfiler. Problem med många tomma bussar → mycket av skattebetalarnas pengar går om intet där också. Bussbiljetterna subventioneras redan idag med 55 %.

Vi behöver ta omtag efter pandemin, då många vant sig vid att inte ta bussen. Behöver hitta sätt att locka fler till bussen igen. Cykel likadant, många av dem började åka buss – inte bilresenärerna. Men det måste vi göra.

Kommer ditt parti driva frågan om att satsa avsevärt mer (minst det dubbla) på att bygga ut och förbättra cykelinfrastrukturen?

Ja, det tror jag. Optimal stad att utveckla cykeln, platt. Börja med barn och ungdomars resor till och från sina fritidsaktiviteter

Wales har stoppat alla nya större vägbyggen av hänsyn till klimatet. Även Österrike lär ha gjort det. Men här satsas stora pengar på att bygga en ny jättetraffikapparat vid Fagrabäck, utan att tillämpa 4-stegsprincipen där steg 1 Tänkt om innebär att pröva sätt att få ner trafikmängden så att nuvarande rondell räcker.

Kan ditt parti tänka sig att riva upp beslutet om Fagrabäcks trafikplats? Om nej: varför inte?

Diger utredning har gjorts. Handlar så mycket om att stadstrafik blandas med förbifartstrafik, inte minst ner mot Baltikum. Kommer snarare bli mer framöver sannolikt. Därför var det viktigt att få ett flöde så att bussen inte ska stå där i halvtimme, så att folk väljer bil istället. Så de fyra principerna nyttjades ju definitivt.

Nej, inte ompröva beslutet. Ser fram emot en ombyggd Fagrabäcksrondell. Vi lyckades dessutom få en fantastisk deal med Trafikverket med att få en summa (tak på 78 milj, indexuppräknas visserligen) och inte procentsats.

Kostnaden för linjetrafiken är idag ca 570 Mkr och ska självfinansieras med minst 50%, vilket ger höga biljettpriser.

Målet är att hela trafiken ska självfinansieras till 50%. Öresundstågen går nästan med vinst. Tar vi bort Öresundstrafiken och dessutom tar med att regiontrafiken har bättre lönsamhet än stadstrafiken. Så stadstrafiken och Krösatåg är ännu bättre, tror att

Krösatågen ner på 25–30 % självfinansiering och tror att stadstrafiken ligger i närheten. Så att ska man vara riktigt ärlig subventionerar vi nog 75 % av en bussbiljett

Vill ditt parti kraftigt sänka biljettpriserna på kollektivtrafiken

Nej, men vi måste göra något för att få folk att åka mer buss. Vi kan inte ha tomma bussar. Men i rusningstrafik är det överfullt.

Kan ni tänka er att införa gratis kollektivtrafik, åtminstone i staden?

Tittar gärna på goda exempel. För att motverka ensamhet. Lovar inget.

Simhallsfrågan

Simhallen skall ligga kvar vid Växjösjön, det har fullmäktige beslutat.

Marken söder om simhallen kan inte inrymma en helt ny simhall, om man inte skall bygga på parkmark. I fördjupningen av översiktsplanen står det:

”Ny simhall med 50 metersbassäng för idrottsaktiva förläggs söder om den gamla simhallen. **Den gamla simhallen blir kvar och utvecklas för lek och motion. De båda byggnaderna ska tydligt vara två olika byggnader men kan kopplas ihop.**”

Byggnaden bör vara ett tillägg till den gamla simhallen. Ha en egen profil.”

Det här stämmer väl överens med de tankar som simhallsgruppen lyft fram under fyra år nu.

Anser ni att det förslag kommunen nu arbetar med är i överensstämmelse med skrivningen i samrådsförslaget till fördjupning av översiktsplanen?

Nej, inte i den bemärkelsen att gamla simhallen ska vara lek och motion (simning). Att renovera befintlig simhall och ha den igång också gör vi inte.

Anser ni att kommunen har gjort någon riktig analys av simhallsgruppens förslag?

Ja. Vi har väl den senaste tiden bara diskuterat olika förslag och deras olika för- och nackdelar.

Kommunen beslöt ta fram en second opinion utredning, för att jämföra kommunens och simhallsgruppens förslag. För uppdraget anlidade man samma företag som ritat alla tidigare förslag åt VöFAB. WE-group.

Har ni samtalat om huruvida WE-group är jäviga vad gäller second opinion-utredningen?

Vi har inte samma utgångspunkter. Vi tycker inte lika. Jag har inte samma ifrågasättande och insinuanta utgångspunkt när det gäller tjänstepersoner och citerar olika ekonomer och synpunkter. Jag tar allas synpunkt på stort allvar och med full respekt. Jag ser inga baktankar, lurendrejeri och sånt som insinueras från ert håll.

Jag litar på mina tjänstepersoner och de som kommunen anlitar. Har inte sett att det finns en baktanke och en jävssituation i det här fallet.

Man kommer i Eva i Mos second-opinion-utredning fram till att kostnaden för simhallsgruppens förslag blir betydligt lägre än VöFABs olika förslag. Ingen har hävdad att den utredningen är felaktig.

Har ni tagit del av Eva i Mos second-opinion-utredning?

Det har säkert legat till underlag, men det är väldigt många olika förslag som kommit in med olika beräkningar.

Kan ni se någon egentlig anledning till varför man skall torrlägga hela simhallen, när det egentligen bara är 1500 av totalt 9 000 m2 som behöver totalrenoveras?

Problemet är driften. Under hela processen påverkar renoveringen av simhallen under lång tid den verksamhet som är där nu. Om man bygger om- och till får man en anläggning som är i stort sett omöjlig att drifva. Det är peronal som är dyrt. Har man då

en evighetslång simhall → extremt stor och icke kompakt och smart flöde → i stort dubbel bemanning. Dumt, tar lång tid, ger stora hack i simundervisningen. Måste skjutsas till andra simhallar i regionen. Inte bra ur hållbarhetssynpunkt och tar undervisningstid i stället under kanske 6 års tid. Inte smart och skulle antagligen döda hela simklubbens verksamhet.

En helt ny simhall söder om den befintliga innebär en väsentligt utökad exploatering i ett känsligt område. Enligt vad vi har förstått kan ett planförslag för en helt ny simhall söder om bli en långvarig och rentav osäker process.

Kommer ert parti verka för att den befintliga simhallen byggs till för att bli en del av den nya helheten?

Jag har om någon vridit och vänt på detta. Otroligt svårt renovera befintlig simhall och bygga till den utan att det blir otroligt stora komplikationer för nuvarande verksamhet, med extremt allvarliga konsekvenser.

Anledning till att vi nu är söder om den nuvarande simhallen är opinionen för att simhallen ska ligga på den här platsen. Jag var definitivt inte för det från början, men uppfattade att väldigt många växjöbor tycker att den ska ligga här. För min del hade jag tyckt det vara bättre någon annan stans.

Kommer ditt parti verka för att olika förslag till om- och tillbyggnad tas fram via en arkitekttävling?

Ja, det är viktigt. Med tanke på omvärldsutvecklingen. Orolig för tidsaspekten. Den nuvarande simhallen håller inte länge till.

Kulturens och civilsamhällets roll i en attraktiv stad och region

Ett aktivt och dynamiskt kulturliv är väl så viktigt för stadens och regionens attraktivitet som idrotten. Både spets och bredd behövs, amatörutövare och specialister. Kunskapen måste hållas levande och utövarna och deras sammanslutningar behöver involveras. Vi ser en risk att vissa politiker förväxlar det egna vardagsrummet med det offentliga rummet.

Har kulturen någon roll för att göra Växjö och Kronoberg mer attraktivt?

Superviktig del. Om mat är kultur har vi jobbar med det bl.a. för att höja attraktiviteten. Växjö har länge haft ett brett kulturliv (musik, glaskonst mm).

Anser ditt parti att det satsas tillräckligt på kulturen i Växjö/Kronoberg?

Hur kan kommunen/ regionen stärka kulturlivet?

Mig veterligt är vi en av de kommuner som satsar mest per invånare. Tack vare stort överskott kan vi köpa tillbaka Millesstatyn ("Emigranten"). Alliansen lägger 12 milj på att upprusta museiparken.

Kommer ditt parti verka för att man går tillbaka till att låta kulturen ha en egen nämnd och fritiden ha sin egen nämnd?

Nej, har inte reflekterat över detta.

Behöver Växjö ett kulturråd? Ett råd för kultur och gestaltning.

Ja, det kan jag fundera över.

Kommer ni under den kommande mandatperioden verka för att det byggs ett nytt scenkonsthus?

Ja, det behöver vi. Det finns en utredning som vi inte var riktigt nöjda med utredningen. Förslag kommer under mandatperioden.

Kommer ni under kommande mandatperiod verka för att kommunen tar fram en bevarandeplan för värdefull bebyggelse i Växjö kommun?

Vi har just tagit fram en fördjupad översiktsplan för rutnätsstaden. Vi har ett fantastiskt gestaltungsprogram (3D-modell) virtuellt. Tänkta modeller som man kan "leka med", men inget var beslutat, därför var modellen inte tillgänglig för allmänheten. För alliansens räkning har Gunnar Nordmark lyft frågan om nytt underlag för bevarandeplaneringen (värdering av bebyggelsen). Så det är inget problem. Det är vi för.

Föreningslivet och civilsamhället i övrigt har stor betydelse för livet både i staden och på landsbygden. Många föreningar saknar en lokal där de kan ha en fast hemvist. *Lagningsverkstaden* dit folk kan komma och få hjälp med att laga sina kläder – och som helst också skulle omfatta mer än bara kläder och tyger – är ett exempel på praktiskt exempel på hållbar ekonomi som vi lyft fram under Demokratitorget.

Hur kan kommun och region på bästa sätt stötta civilsamhället?

Är ert parti berett att avsätta kommunala medel för att stötta Lagningsverkstaden, t.ex. genom att tillhandahålla en fast lokal där verksamheten kan bedrivas och utvidgas?

Är ert parti berett att avsätta kommunala medel för ett Föreningarnas hus, där små och fattiga föreningar kan ha en hemvist och ha både interna och offentliga möten?

Vi har ett rikt föreningsliv i Växjö där vi går in med driftsmedel och lokalbidrag, men bidragssystemet är för barn och unga. Som får rejält med stöt- Civilsamhället viktigt, men man får inte öppna Pandoras ask. Alla föreningar måste behandlas lika. Det kan poppa upp föreningar här och var. Måste ske under ordnade former.

Hållbarhet:

Detta är det övergripande temat för Demokratitorget:

Vilka är de tre viktigaste åtgärderna som bör vidtas i kommun och region för att rädda klimat och biologisk mångfald?

Om alla kommuner vore lika bra hade Sverige levt upp till Parisavtalet, vi ha minskat utsläppen med 70%.

Vi fortsätter jobba med hållbar upphandling. Fick en fin utmärkelse idag. Väldigt viktigt jobba med trafiken. Den stora nöten.

Publikens frågor

Reumatikerförbundet – **Hur var tanken att flytta från handikappföreningar Vallviksvägen till ICA-lagret som ligger lång bort 500 m från busshållplats. Medlemmarna tar sig inte dit, bra aktiviteter, men inte lätt ta sig dit.**

- Busslinjen kommer att förlängas. och stanna vid lokalen. Beslutat. Vet inte varför man flyttade från Vallviksvägen.

Vi behöver både primär- och specialistvård. På 90-talet hade primärvården i Kronoberg mycket gott rykte. Något har sedan hänt. Närsjukvården ett luddigt begrepp, primärvården är kärnan. Vad ska jag göra som blivande distriktsläkare?

- Nu behåller vi 90 % av ST-läkarna och ökar antalet. Håller med om luddigheten. Har varit ett glapp mellan primärvårdsorganisationen och de som jobbar med "nära vården".

Kirurgen som gör ett effektivare jobb, är det verkligen nära vård?

- Vi har olika definition. Nära vård för mig är om vi flyttar operationer från Lund till CLV. Och om vi går från slutenvård till öppenvård, osv. Flyttar ett steg neråt.

Det som är framgångsreceptet är primärvård med egen fast läkare.

- Det håller vi med om.

Ni räknar de medel på 3,5 milj som tidigare gett 5-7% avkastning, de räknar ni som gratispengar. I era kalkyler ger de noll i avkastning. Samtliga i fullmäktige har lurats upp på läktaren. Gäller det dig också, Mikael?

- Det beror på vilken expert du frågar. Vi gör en vinst varje år som vi fonderar för att kunna göra investeringar. Det är de vi använder.

Hur tacklar ni ökningen av åldringar? Detta med att få personal i omsorgen och vården...

- Kanske en av de största utmaningarna. Vi anställer allt på två ben som pratar hygglig svenska och har rimlig utbildning inom omsorgen. Oerhört viktigt de kan språken. Alla 8-klassare borde få praoa inom vård och omsorg.

Stort tack för att ni kom hit (överlämnande av de bägge vitböckerna)

Ni får våra vitböcker och om ni vill kan vi se till att ni får en länk till Ewa Westermarks mycket viktiga föreläsning om hur man bygger en socialt hållbar stad?